DOMSTOLENS DOM (femte avdelningen)

den 13 juli 2000 *

I mål C-174/99 P,

Europaparlamentet, företrätt av J. Sant'Anna, rättstjänsten, i egenskap av ombud, biträdd av advokaten D. Waelbroeck, Bryssel, delgivningsadress: Europaparlamentets generalsekretariat, Kirchberg, Luxemburg,

klagande,

angående överklagande av dom meddelad den 9 mars 1999 av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt (femte avdelningen) i mål T-273/97, Richard mot parlamentet (REGP 1999, s. I-A-45 och II-235), i vilket det förs talan om upphävande av den domen,

i vilket den andra parten är:

Pierre Richard, tjänsteman vid Europaparlamentet, bosatt i Luxemburg, företrädd av advokaterna A. Lutgen och J. Feltgen, Luxemburg, delgivnings-

* Rättegångsspråk: franska.

adress: advokatbyrån Lutgen och Feltgen, 1, rue Jean-Pierre Brasseur, Luxemburg,

meddelar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden D.A.O. Edward samt domarna P.J.G. Kapteyn, P. Jann, H. Ragnemalm (referent) och M. Wathelet,

generaladvokat: J. Mischo,
justitiesekreterare: avdelningsdirektören H.A. Rühl,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att parterna har avgivit muntliga yttranden vid förhandlingen den 27 januari 2000,

och efter att den 16 mars 2000 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Europaparlamentet har genom ansökan, som inkom till domstolens kansli den 10 maj 1999, med stöd av artikel 49 i EG-stadgan för domstolen — och motsvarande bestämmelser i EKSG-stadgan och Euratomstadgan — till Europeiska gemenskapernas domstol överklagat den dom som Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt har meddelat den 9 mars 1999 i mål T-273/97, Richard mot parlamentet (REGP 1999, s. I-A-45 och II-235, nedan kallad den överklagade domen), varigenom förstainstansrätten ogiltigförklarade beslutet om tillsättning av S. som avdelningschef i lönegrad A 3.

Bakgrund och tillämpliga bestämmelser

2 Den 24 juni 1996 publicerade parlamentet meddelande om lediga tjänster nr 8011 för att besätta tjänsten (lönegrad A 3) som chef för avdelningen "utrustning och interna tjänster" vid direktoratet "infrastruktur och interna tjänster" tillhörande generaldirektoratet administration (nedan kallat GD VI). Detta meddelande ändrades genom rättelse av den 28 juni 1996, varvid kravet på kunskaper i franska språket uteslöts (punkt 1).

3 Pierre Richard, som är förste handläggare i lönegrad A 4, samt elva andra personer sökte den lediga tjänsten. Genom skrivelse av den 25 juli 1996 föreslog generaldirektören för GD VI att Pierre Richard skulle befordras till tjänsten (punkterna 2 och 3).

4 Chefen för personalavdelningen, som hade fått kännedom om det val som generaldirektören för GD VI hade gjort, tillställde den 23 september 1996 denne en skrivelse, i vilken han bad honom att utöka antalet potentiella sökande och att i enlighet med parlamentets ordförandes instruktioner, innan ett slutligt beslut fattades, undersöka de reservlistor som hade upprättats efter de allmänna uttagningsproven för lönegrad A 3, listor som var förbehållna medborgare i de nya medlemsstaterna (punkt 4).

5 Generaldirektören för GD VI lade genom skrivelse av den 11 oktober 1996 fram de funktionella kriterier som låg bakom förslaget att tillsätta Pierre Richard och uppgav i detta avseende att om tillsättningsmyndigheten skulle anse dessa funktionella kvalifikationer vara oväsentliga och föredra mer geografiska kriterier skulle en granskning av reservlistorna leda till slutsatsen att två sökande — av vilka den första i företrädesordningen var S., som var svensk medborgare — efter en utan tvivel lång och otacksam anpassningsperiod till nöds kunde vara lämpliga för den tjänst som skulle besättas (punkt 6).

6 Den 8 januari 1997 föreslog parlamentets generalsekreterare att S. skulle tillträda den tjänst som skulle besättas. Detta förslag godtogs den 9 januari 1997 av tillsättningsmyndigheten (punkt 7).

7 Genom skrivelse av den 11 februari 1997 underrättade rekryteringstjänsten Pierre Richard om att tillsättningsmyndigheten inte avsåg att tillsätta honom (punkt 8).

8 Den 6 maj 1997 ingav Pierre Richard ett klagomål i vilket han krävde att tillsättningsmyndighetens beslut skulle ogiltigförklaras. Detta klagomål avslogs genom beslut av den 17 juli 1997 (punkterna 9 och 10).

9 Enligt artikel 7.1 i tjänsteföreskrifter för tjänstemän i Europeiska gemenskaperna (nedan kallade tjänsteföreskrifterna) skall

"[t]illsättningsmyndigheten..., när den tillsätter eller förflyttar en tjänsteman till en tjänst i dennes kategori eller tjänstegrupp som motsvarar hans lönegrad, göra detta endast i tjänstens intresse och utan hänsyn till nationalitet".

10 I artikel 27 tredje stycket i tjänsteföreskrifterna föreskrivs följande:

"Inga tjänster skall vara förbehållna medborgare från en viss bestämd medlemsstat."

11 I artikel 29.1 i tjänsteföreskrifterna föreskrivs följande:

"Tillsättningsmyndigheten skall innan den tillsätter en ledig tjänst vid en institution först bedöma

a) om tjänsten kan tillsättas genom befordran eller förflyttning inom institutionerna,

b) om den skall tillsättas genom internt uttagningsförfarande inom institutionen,

c) vilka ansökningar om överflyttning som inkommit från tjänstemän vid andra institutioner i de tre Europeiska gemenskaperna,

och därefter genomföra en uttagning på grundval av antingen meriter eller prov eller bådadera. I bilaga III fastställs bestämmelser om uttagningsförfarandet.

Uttagningsförfarandet kan också genomföras för att upprätta en reserv för framtida rekrytering."

12 I artikel 1.1 i rådets förordning (EG) nr 626/95 av den 20 mars 1995 om vidtagande av särskilda och tillfälliga åtgärder för rekrytering av tjänstemän till Europeiska gemenskaperna med anledning av Österrikes, Finlands och Sveriges anslutning (EGT L 66, s. 1) föreskrivs följande:

"1. Till och med den 31 december 1999 får lediga tjänster besättas genom utnämning av österrikiska, finska och svenska medborgare genom undantag från artikel 4 andra och tredje styckena, artikel 5.3, artikel 7.1, artikel 27 tredje stycket, artikel 29.1 a, b och c och artikel 31 i tjänsteföreskrifterna för tjänstemännen i Europeiska gemenskaperna, i den utsträckning som beslut om tjänster i detta syfte har fattats inom ramen för budgetförhandlingarna inom de behöriga institutionerna."

Den överklagade domen

13 Den 16 oktober 1997 väckte Pierre Richard talan vid förstainstansrätten.

14 Pierre Richard åberopade fem grunder, avseende för det första överträdelse av artikel 29.1 i tjänsteföreskrifterna, för det andra överträdelse av artikel 25 i tjänsteföreskrifterna och därav följande maktmissbruk, för det tredje överträdelse av artikel 7 i tjänsteföreskrifterna, för det fjärde uppenbart oriktig bedömning och för det femte åsidosättande av vissa principer som utvecklats i rättspraxis (hänsyn till tjänstens intresse, bedömning grundad på jämförbara informationskällor och iakttagande av de urvalskriterier som anges i meddelandet om lediga tjänster).

15 Pierre Richard hävdade genom sin första grund i synnerhet att enligt artikel 29.1 i tjänsteföreskrifterna kan tillsättningsmyndigheten inte inleda det externa tillsättningsförfarandet utan att först ha undersökt om den lediga tjänsten kan besättas genom de andra interna tillsättningsförfarandena i syfte att säkerställa iakttagandet av principen att rätt tjänsteman skall befordras.

16 Pierre Richard gjorde dessutom gällande att såväl ordalydelsen av artikel 29.1 a, b och c i tjänsteföreskrifterna som domstolens och förstainstansrättens rättspraxis kräver att tillsättningsmyndigheten prövar de olika möjligheterna att besätta en ledig tjänst var för sig och efter varandra, varvid all konkurrens mellan interna och externa sökande är förbjuden.

17 Parlamentet svarade att artikel 29.1 a, b och c i tjänsteföreskrifterna förpliktar tillsättningsmyndigheten att utföra en enkel prövning avsedd att kontrollera om en person som har högsta möjliga kvalifikationer vad beträffar kompetens, prestationsförmåga och integritet kan tillsättas med stöd av denna artikel. I detta syfte har i rättspraxis även medgetts en möjlighet att för en och samma tjänst, på samma gång offentliggöra ett internt meddelande om lediga tjänster och ett interinstitutionellt meddelande om lediga tjänster eller att övergå direkt från

förfarandet enligt artikel 29.1 till förfarandet enligt artikel 29.2 i tjänsteföreskrifterna.

18 Enligt parlamentet skulle det även vara möjligt för tillsättningsmyndigheten att utöka sitt urval genom att lägga andra ansökningar till dem som föreskrivs i artikel 29.1 i tjänsteföreskrifterna om den inte har ett tillräckligt stort urval för att kunna säkerställa en rekrytering som i största möjliga utsträckning överensstämmer med kraven för den tjänst som skall besättas.

19 I punkt 40 i den överklagade domen påpekade förstainstansrätten att tillsättningsmyndigheten i det förevarande fallet hade konstaterat att Pierre Richards ansökan uppfyllde kraven för den tjänst som skulle besättas. Förstainstansrätten konstaterade följaktligen i punkt 41 i domen att tillsättningsmyndigheten, trots sin vida befogenhet att göra en skönsmässig bedömning, inte med rätta kunde anse att den inte hade ett tillräckligt stort urval för att säkerställa en rekrytering i överensstämmelse med meddelandet om lediga tjänster.

20 Förstainstansrätten konstaterade vidare i punkt 42 i den överklagade domen att tillsättningsmyndigheten, för det fall den hade ansett att Pierre Richards ansökan inte var tillfredsställande, dels skulle ha avslagit ansökan, dels skulle ha undersökt de möjligheter som erbjuds i artikel 29.1 b och c i tjänsteföreskrifterna innan den fortsatte anställningsförfarandet. Förstainstansrätten angav dessutom i denna punkt att om en reservlista för medborgare i de nya medlemsstaterna används, innebär detta att det inledda förfarandet måste ogiltigförklaras och att nya villkor för besättande av tjänsten måste fastställas.

21 Förstainstansrätten konstaterade emellertid i punkt 43 i den överklagade domen att det framgick av handlingarna i målet att Pierre Richards ansökan inte hade avslagits, utan tvärtom konkurrerade med ansökan från S., och att tillsättningsmyndigheten hade beslutat att direkt använda reservlistorna för medborgare i de nya medlemsstaterna.

22 Förstainstansrätten drog i punkt 45 i den överklagade domen slutsatsen att tillsättningsmyndigheten, genom att inte formellt avslå Pierre Richards ansökan och genom att låta ansökan från den sistnämnde och ansökan från S. konkurrera, har åsidosatt artikel 29.1 i tjänsteföreskrifterna.

23 Utan att pröva de andra grunder som Pierre Richard hade åberopat, ogiltigförklarade förstainstansrätten förfarandet för tillsättning av S. på tjänsten som avdelningschef i lönegrad A 3 samt tillsättningsmyndighetens beslut av den 9 januari 1997.

Överklagandet

24 Parlamentet har i sitt överklagande yrkat att domstolen skall dels upphäva den överklagade domen och återförvisa målet till förstainstansrätten, dels fastslå att beslut om rättegångskostnader kommer att meddelas först i det slutliga avgörandet.

25 Parlamentet har hävdat att förstainstansrätten har gjort en oriktig tolkning av domstolens och förstainstansrättens rättspraxis avseende tillämpningen av artikel 29 i tjänsteföreskrifterna.

26 Pierre Richard har yrkat att domstolen skall avvisa överklagandet, eftersom det inte kan tas upp till sakprövning, eller ogilla det, eftersom det är ogrundat, samt förplikta parlamentet att ersätta rättegångskostnaderna i denna instans.

Domstolens bedömning

Upptagande till sakprövning

27 Pierre Richard har bestritt att överklagandet kan tas upp till sakprövning av två olika skäl.

28 För det första har han åberopat den omständigheten att parlamentets överklagande inte åtföljs av ett beslut av tillsättningsmyndigheten att överklagande skall ske.

29 Domstolen påpekar i detta avseende att enligt artikel 91a i tjänsteföreskrifterna skall tjänstemäns talan föras mot den institution till vilken tillsättningsmyndigheten hör. Med hänsyn till att varje part som inte har vunnit bifall till sin talan i enlighet med artikel 49 i EG-stadgan för domstolen har rätt att överklaga, kan invändningen om rättegångshinder inte bifallas på denna första grund.

30 För det andra har Pierre Richard under den muntliga förhandlingen vid domstolen gjort gällande att överklagandet skall avvisas eftersom parlamentet inte har något berättigat intresse av att få saken prövad. Pierre Richard har hävdat att tjänsten som avdelningschef i lönegrad A 3 till vilken S. hade utsetts hade avskaffats genom beslut av parlamentet av den 22 april 1999.

31 Pierre Richard har, utan att motsägas av parlamentet, uppgett att han underrättades om att detta sistnämnda beslut förelåg först den 4 oktober 1999, efter det att han hade ingett svarsinlaga.

32 Domstolen konstaterar att Pierre Richard under dessa förhållanden hade rätt att, i enlighet med artikel 42.2 i domstolens rättegångsregler, åberopa denna nya grund för invändningen om rättegångshinder under den muntliga förhandlingen.

33 Vad beträffar frågan huruvida invändningen kan bifallas på denna grund, erinrar domstolen först om att det är en förutsättning för att klaganden skall ha ett berättigat intresse av att överklaga, att utgången av överklagandet kan medföra någon fördel för honom (dom av den 19 oktober 1995 i mål C-19/93 P, Rendo m.fl. mot kommissionen, REG 1995, s. I-3319, punkt 13).

34 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 34 i sitt förslag till avgörande skall det i det förevarande fallet konstateras att en dom som upphäver den överklagade domen medför en viss fördel för parlamentet, eftersom en sådan dom skulle kunna skydda parlamentet från alla skadeståndsanspråk från Pierre Richards sida på grund av den skada som han kan hävda att han lidit på grund av det ifrågasatta tillsättningsbeslutet.

35 Under dessa förhållanden förklarar domstolen att överklagandet kan tas upp till sakprövning.

Prövning i sak

36 Parlamentet hävdar genom sin enda grund att förstainstansrätten har gjort en oriktig tolkning av domstolens och förstainstansrättens rättspraxis inom området för tillämpning av artikel 29 i tjänsteföreskrifterna. För det första har förstainstansrätten gjort denna oriktiga tolkning genom att tillsättningsmyndigheten förbjudits att utöka sitt urval då det redan fanns en befordringsbar sökande. Vidare har förstainstansrätten felaktigt ansett att det var nödvändigt att formellt avslå Pierre Richards ansökan innan reservlistorna för medborgarna i de nya medlemsstaterna användes. Slutligen har förstainstansrätten oriktigt konstaterat

att användningen av reservlistan skulle kräva att det inledda förfarandet först ogiltigförklarades och att nya villkor för tillsättning av tjänsten fastställdes.

37 Vad beträffar parlamentets första anmärkning, har tillsättningsmyndigheten ett omfattande utrymme för skönsmässig bedömning när den efterforskar vilka sökande som har högsta möjliga kvalifikationer vad beträffar kompetens, prestationsförmåga och integritet (se i synnerhet dom av den 8 juni 1988 i mål 135/87, Vlachou mot revisionsrätten, REG 1988, s. 2901, punkt 23).

38 Användningen av uttrycket "möjligheterna" i artikel 29.1 i tjänsteföreskrifterna innebär att tillsättningsmyndigheten, om en ledig tjänst skall besättas, inte har en ovillkorlig skyldighet att befordra eller förflytta någon, utan enbart att i varje enskilt fall undersöka om dessa åtgärder kan leda till att den person som har högsta möjliga kvalifikationer vad beträffar kompetens, prestationsförmåga och integritet blir tillsatt (se dom av den 31 mars 1965 i de förenade målen 12/64 och 29/64, Ley mot kommissionen, REG 1965, s. 143 och 161).

39 Även om dispositionen i artikel 29.1 i tjänsteföreskrifterna innebär att tillsättningsmyndigheten mycket omsorgsfullt skall pröva möjligheterna till befordran innan den övergår till följande fas, hindrar inte denna artikel att tillsättningsmyndigheten under en sådan prövning även tar hänsyn till möjligheten att erhålla de bästa ansökningarna genom de andra förfaranden som anges i denna punkt i artikeln. Följaktligen står det tillsättningsmyndigheten fritt att undersöka de följande möjligheterna (dom av den 14 juli 1983 i mål 10/82, Mogensen m.fl. mot kommissionen, REG 1983, s. 2397, punkt 10).

40 Av detta följer att tillsättningsmyndigheten kan övergå till en senare fas i anställningsförfarandet även om det finns en eller flera sökande som uppfyller alla de villkor och krav som uppställs i meddelandet om lediga tjänster för den tjänst som skall besättas.

41 Vad beträffar det andra klagomålet påpekar domstolen att när tillsättningsmyndigheten övergår från en fas i anställningsförfarandet till en senare fas gör den det i syfte att öka sina valmöjligheter när det gäller att finna den sökande som har högsta möjliga kvalifikationer vad beträffar kompetens, prestationsförmåga och integritet.

42 Detta syfte skulle äventyras om tillsättningsmyndigheten, innan den övergår till en senare fas i förfarandet, skulle vara skyldig att avslå de ansökningar som redan har inkommit under de föregående faserna, utan att kunna jämföra dem med ansökningar som har inkommit under de senare faserna.

43 Av detta följer att tillsättningsmyndigheten inte heller är skyldig att fatta ett avslagsbeslut innan den övergår till en senare fas.

44 Vad beträffar det tredje klagomålet skall det erinras om att när en ledig tjänst vid en institution skall besättas i enlighet med tjänsteföreskrifterna, skall tillsättningsmyndigheten i synnerhet iaktta skyldigheten enligt artikel 7.1 i tjänsteföreskrifterna att tillsätta tjänstemännen endast i tjänstens intresse och utan hänsyn till nationalitet, förbudet i artikel 27 tredje stycket i tjänsteföreskrifterna att förbehålla medborgare från en viss bestämd medlemsstat tillträde till vissa tjänster samt skyldigheten att följa den ordning som föreskrivs i artikel 29.1 i ovannämnda tjänsteföreskrifter.

45 Domstolen konstaterar att det är nödvändigt att iaktta dessa bestämmelser under varje fas i anställningsförfarandet, och i synnerhet när det efter ett allmänt uttagningsprov upprättas en reservlista från vilken rekrytering eventuellt kan äga rum.

46 Även om det i artikel 1 i förordning nr 626/95 föreskrivs att lediga tjänster får besättas genom utnämning av österrikiska, finska och svenska medborgare

genom undantag från bland annat artikel 7.1, artikel 27 tredje stycket och artikel 29.1 a, b och c i tjänsteföreskrifterna, framgår det av parlamentets uttalanden vid domstolen samt av punkterna 26 och 44 i den överklagade domen att denna förordning inte har tillämpats under anställningsförfarandet i fråga.

47 Domstolen konstaterar att under dessa omständigheter kan behöriga sökande som finns upptagna på de reservlistor som upprättats efter allmänna uttagningsprov, förbehållna medborgare i de nya medlemsstaterna inte beaktas inom ramen för ett anställningsförfarande som inletts i enlighet med artikel 29 i tjänsteföreskrifterna.

48 Det är således med rätta som förstainstansrätten i punkt 42 i den överklagade domen har konstaterat att användningen av reservlistan förutsatte att det inledda anställningsförfarandet först ogiltigförklarades.

49 Domstolen konstaterar dessutom att parlamentets anmärkningar inte ger anledning att ifrågasätta förstainstansrättens konstaterande i punkt 34 i den överklagade domen, nämligen att tillsättningsmyndigheten, utan att granska de möjligheter som erbjuds i artikel 29.1 b och c i tjänsteföreskrifterna, beslutade att jämföra ansökningarna från Pierre Richard, som var en befordringsbar sökande, och från S., som fanns upptagen på en av reservlistorna för medborgare i de nya medlemsstaterna.

50 Såsom förstainstansrätten har fastslagit i punkt 42 i den överklagade domen är tillsättningsmyndigheten skyldig att, när den anser att de ansökningar som avser befordran eller förflyttning inte är tillfredsställande, undersöka de möjligheter som erbjuds i artikel 29.1 b och c i tjänsteföreskrifterna innan den fortsätter anställningsförfarandet (se särskilt dom av den 18 mars 1999 i mål C-304/97 P, Carbajo Ferrero mot parlamentet, REG 1999, s. I-1749, punkt 29).

51 Med hänsyn till att tillsättningsmyndigheten inte hade uppfyllt denna skyldighet är det med rätta som förstainstansrätten, i punkt 45 i den överklagade domen, har dragit slutsatsen att artikel 29.1 i tjänsteföreskrifterna har åsidosatts.

52 Med hänsyn till det ovan anförda skall det konstateras att även om parlamentets två förstnämnda anmärkningar gentemot förstainstansrättens resonemang är berättigade, är icke desto mindre den tredje anmärkningen ogrundad.

53 Domstolen konstaterar att förstainstansrättens domskäl i detta avseende är tillräckliga för att motivera domslutet i den överklagade domen och att de felaktigheter som eventuellt föreligger med avseende på de övriga domskälen i den överklagade domen saknar betydelse (se dom av den 18 mars 1993 i mål C-35/92 P, parlamentet mot Frederiksen, REG 1993, s. I-991, punkt 31)

54 Av detta följer att överklagandet skall ogillas, eftersom det är ogrundat.

Rättegångskostnader

55 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna, som enligt artikel 118 är tillämplig på ett överklagande, skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Pierre Richard har yrkat att svaranden skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom parlamentet har tappat målet skall det ersätta rättegångskostnaderna i denna instans.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

följande dom:

1) Överklagandet ogillas.

2) Europaparlamentet skall ersätta rättegångskostnaderna.

Edward Kapteyn Jann

Ragnemalm Wathelet

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 13 juli 2000.

R. Grass D.A.O. Edward

Justitiesekreterare Ordförande på femte avdelningen